

Jaroslava Lytvyn

Klauso
Oto Bacho
nuopuolio
metai

Iš ukrainiečių kalbos vertė

Donata Rinkevičienė

Sofoklis

VILNIUS, 2022

Mano šeimai

PIRMA DALIS

KLAUSAS OTAS BACHAS. KYLIS

Klausas Otas Bachas buvo geras sūnus, atsakingas darbuotojas, pavyzdingas mokesčių mokėtojas. Per visą gyvenimą nėra kirtęs gatvės degant raudonam šviesoforo signalui, pasisavinęs svetimo ar nuskriaudęs silpnesnio. Bebaimis smulkmenose, karingai nusiteikęs prieš kates, gyvenime užvis labiau Klausas bijojo gražių moterų ir savo šefo.

Klausas Otas Bachas gyveno nuosavame dviejų kambarių bute Kylio centre, Šiaurės Vokietijoje. Dirbo elektriku, taupiai tvarkė namų ūkį, nejungė televizoriaus, virdulio ir skalbimo mašinos po devintos vakaro, rūšiavo atliekas ir garsiai neknaikė. Kartkartėmis užklydavo į miesto centre esančią katedrą pasiklausyti vargonų ir tiesiog paieškoti vietos po saule ir kupolu. Tačiau, neradęs vietos, negrabiai įsikišęs kiek per mažus savo ūgiui delnus į džinsų kišenes, žingsniuodavo į turkų kioskelį ant ratų netoliese suvalgyti bandelės su dešrele ir garstyčiomis. Nepaisant įtartinos turkų išvaizdos, dešrelė už du su puse euro gardžiai kvepėjo ir buvo puikaus skonio.

Keturiasdešimt ketvirtuosius skaičiuojantis Klausas Otas Bachas sudarė visiškai vienišo, nors ir valyvo žmogaus įspūdį. Jo valyvumas neturėjo nieko bendro su vokiškuoju pedantišku snobizmu ir veikiau panėšėjo į mokinuko troškimą likti visatos nuošalėje.

Klausas Otas Bachas mylėjo dusyk. Ir abu sykius tas jausmas skaudžiai, su nubrozdinimais ir įbrėžimais aptalžė jam skruostus.

Pirmoji meilė, vardu Aneliza Cigler, užklupo Klausą vyresniosiose klasėse. Ji buvo iš Rytų Vokietijos – ilgakojė greita pašaipūnė. Klausas Otas, putlus ir svajingas paauglys, vaikėsi ją it žavingą peteliškę, bet taip ir neįstengė nutverti nei jos pačios, nei jos šypsenos.

Klausui patiko Anelizos juokingos kaselės, mėlynas sijonas ir gerokai per didelis krepšys ant peties. Jį žavėjo jos juokas, veik moteriškas judesių vikrumas ir nuotaikų kaita. Bet visų labiausiai patiko jos raštuotos pėdkelnės.

Aneliza elgėsi garbingai, nors jiedu su Klausu ir buvo mokyklinių pagundų kupini keturiolikmečiai. Numanydama apie jo simpatiją, ji laikėsi atokiai, ne flirtavo ir apskritai neteikė tuščių vilčių. Niekados nesinaudojo juo dėl namų darbų ar kišenpinigių.

Ar Aneliza buvo Bachui gera? Anaipatol. Šis abejingumas ne tik nenumarino Klausos sielos kančių, bet vis vertė ieškoti kitų kelių į aiškingos išrinktosios širdį.

Vieną dieną, prieš tai sutaręs su mokytoja, Klausas Otas tvirtai apsisprendė per muzikos pamoką atlikti savos kūrybos dainą. Ji buvo apie pavasario vėją. Jaunuolio supratimu, ji turėjo sutirpdyti ledinę Anelizos širdį, ir mergina padovanotų jam bučinį. Mažų mažiausiai – jį pabučiuotų. Galbūt leistų paliesti kojas ar krūtinę... Gal net... Fantazuojant Klausui apsvaigdavo galva ir pritrūkdavo oro.

Puikiam sumanymui įgyvendinti Bachas iš namų atsinešė gitarą. Plano būta idealaus. Vienintelis dalykas, kurio Klausas nenumatė, – tai silpna nervų sistema ir polinkis į panikos atakas. Vos jis stojo prieš klasę ir pradėjo rinkti akordus, rankos liovėsi jo klausiusios. Muzika toli gražu nepriminė jo sukurtosios. Ji apskritai mažai tebuvo panaši į muziką.

– *Schaut! Schaut mal!* – šūktelėjo kažkas iš klasės. – *Fette Finger!*¹

– Taip, taip, žiūrėkit, viskas per jo mažas rankytes ir storus pirštus! Kaip išvis gali tokiais groti? – pritarė kiti bendraklasiai.

Klausas apmirė, nukaitęs iš gėdos, pažemintas ir sumišęs, neįstengė nė pajudėti. Netikėtai triukšmo įkarštyje Klausas išgirdo plonytį, bet širdžiai mielą Anelizos balsiuką:

– *Klaus Sänger, Klößchen Finger!*² – leipdama iš juoko, riktelėjo ji.

Klasė čia pat pasičiupo ir kone pašėlo, šukaliojo garsiai, piktdžiugiškai. Iš Klauso Oto juokėsi. Kvatojo taip, kaip niekad ligi šiol. O peilį į nugarą įsmeigė ta, dėl kurios jis galėtų padaryti bet ką.

Bacho nervai neišlaikė – tramdydamas ašaras, jis išdūmė iš klasės. Visą kitą pamoką tūnojo tualete ant palangės ir nieko nematančiu žvilgsniu stebeilijo į krūmą gatvėje, panašų į laurą.

Tądien kažkas jo viduje įtrūko ir jau niekad nebepagijo, tačiau Bachas, kaip didysis prisitaikėlis, išmoko su tuo gyventi.

Ištveręs tokią meilę, Klausas Otas greitai suaugo, kitaip tariant, nebesivaikė peteliškių ir pripažino, kad jo atvaizdas veidrodyje vargu bau toks, kokį norėtų matyti. Užuoat kovojęs su vėjo malūnais ir sūpuoklėmis, jis nusprendė nusilenkti likimui ir užsisiklęsti nuo pasaulio. Juoktis iš savęs. O neradus savy paguodos, kaskart kulniuoti gailesčio ir niauraus liūdesio ratais.

Vis dėlto jį aplankė ir antroji meilė. Klara. Ji tapo Klauso žmona. Kas žino, ko vedamas jis ryžosi santuokai. Galbūt perdėm raiškus tapo vienatvės balsas jo galvoje. Galbūt Klausas priėjo prie išvados, kad jau laikas. O gal Klara taip tvirtai ir apdairiai suėmė viską į savo rankas, kad Klausas nebeįstengė išsisukti.

¹ Pažvelkit, tik pažvelkit! – Riebūs pirštai! (vok.)

² Klausas dainininkas, pirštukai kukuliukai! (vok.)

Kita vertus, Klausas Otas Bachas džiaugėsi, kad šalia jo atsirado moteriškos lyties atstovė. Šis faktas mažumėlę pakėlė jo savivertę ir papuošė kasdienybę. Su Klara, kuri svėrė veik šimtą dvidešimt kilogramų, jis jautėsi lengvai ir užtikrintai.

Be to, emancipuotos ir savarankiškos tautietės pernelyg nesiveržė turėti su juo santykių, juolab žinodamos apie jo depresiją, isteriją ir nuolatinį verkšlenimą. Kitaip tariant, su itin trapios sielos vyru.

Su Klara jiedu buvo it vienos krosnies kepalai, it gerai apskrudinti šio gyvenimo, nors ir be ypatingos aistros. Su Klara Klausas maukdavo alų, sušveisdavo kalnus dešrelių, vakarais vaikštinėdavo po rajoną, laikydamas ją už rankos. Su Klara, žiaumodamas spragėsius, žiūrėdavo pornografiją, ištisas valandas gulinėdavo ant sofos, vėpsodamas eilinę pokalbių laidą. Atvirai kalbant, kartais pagalvodavo, kad yra ištis laimingas. Kad gyvenimas vis dėlto susiklostė.

Rudeniop Klausas Otas Bachas, šiaurietis, atkakliai Klaros prispirtas, užleido, rodės, visiškai nepajudinamas pozicijas ir sutiko imti paskolą kelionei į „Oktoberfestą“. Jis vyks į Bavariją! Jis pasiėmė paskolą! Pasiuokit!

Ten jis gers, tiksliau, laks, mes į gerklę, kliauks, liuobs, juoksis, žvengs, susilies į vieną apdujusią agoniją su tūkstančiais tautiečių ir šalies svečių. Ir išbus tame ūke bent tris dienas, o gal net visą savaitę, neišsiblaivydamas, praradęs ryšį su realybe. Ko gero, tai būtų pats audringiausias, nutrūktgalviškiausias jo gyvenimo tarpsnis. Toks, apie kurį bijota net pasvajoti. Nes tai kaip tik tokia patrakimo rūšis, kokia paprastai jį aplenkėdavo. Samprotaudamas apie alų, apvalainus padavėjų biustus, trumputes *dirndl*¹ sukntutes, o štai ten – tikėtina, o

¹ „Dirndl“ – tradicinis moterų kostiumas, paplitęs Bavarijoje, Tirolyje ir Lichtenšteine: palaidinė su korsetu ir platus trumpas sijonas su ryškia prijuoste.

ten – tikrų tikriausiai, o va ten – be jokios abejonės, pėdkelnės, Klausas Otas godžiai čepsėdavo lūpomis. Paskui jis grįždavo pas Klarą, sakytum, slegiamas nedidelės kaltės dėl savo minčių, glostydamo jos nuo darbo sugrubusią, putlią ranką ir bučiuodavo įraudusį it pipirinė dešra skruostą.

Deja, Klara viską sugadino. Ir paskolą, ir svajones, ir gyvenimą. Nepajėgianti storų šlaunų suglausti Klara išdavė Klausą su kūtvėla tolimųjų reisų vairuotoju tarsi pora įlankų smarkiai išplikusiais smilkiniais. Vėliau suvis išsikraustė pas jį, pareiškusi, kad dydis turi reikšmę. Ir Klausas Otas žinojo, kad kalbama visai ne apie jo marškinių dydį.

Patyręs šitokį smūgį, Klausas paipaliojosi trejetą metų, įniko gerti, dar labiau nutuko, liovėsi rūšiavęs atliekas, dėl to buvo išpeiktas kaimynų, žodžiu, skendo neapykantoje sau ir apskritai visam pasauliui. Klausas niekuo nebesibjaurėjo, retkarčiais jam rodėsi, kad dugnas jau pramuštas. Jis žeminosi ir klūpodamas maldavo Klaros grįžti, lūkuriuodavo su gėlėmis palei varžovo namus, laukdamas jos, pareinančios iš darbo, pjovėsi venas, apsimetė, kad prisirijo tablečių, šoko per pirmo aukšto langą ir išsinarino koją, bet visgi dėl meilės galo nepasidarė.

Bachas net iškvietė vairuotoją dvikovon, nors paskui pats spruko, alpdamas iš baimės ir adrenalino pertekliaus. Jis daug ką išbandė, veik viską, ką sugebėjo ir įstengė. Bet niekas nugalbėjo. Klara nesugrįžo, o Klausos sieloje apsigyveno tuštuma, su kuria galiausiai išmoko sutarti.

* * *

Klausas Otas Bachas mylėjo du sykius. Bet niekas nenumanė, kad užvis labiau gyvenime jis dievino pėdkelnes.